

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Δ.

ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 19 του Μάρτη 1906

ΓΡΑΦΕΙΑ: Δρόμος Οικονόμου αριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 190

ΣΤΟ ΣΗΜΕΡΙΝΟ ΦΥΛΛΟ:

KARL. DIETERICH. 'Η αναγέννηση της Νέας Ελλάδας.

ΕΙΡΗΝΗ Α. ΔΕΝΤΡΙΝΟΥ. 'Από τον κόσμο του Σαλονιού. — 'Η 'Ενάρετη!

ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ. Κάτον από την θύρη (δράμα).

ΑΛΕΞΑΝΤΡΑ ΠΑΠΑΜΟΣΚΟΥ. 'Επιστήμη πρωτομάθητη — 'Αθρόατος Μηχανισμός (συνέχεια).

Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ. Οι Σιές μου.

Δ. Π. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ. 'Επιστημονικές μελέτες — 'Ο 'Ασπιός και η προστασία του από το Νόμο.

ΑΞΙΟΧΟΣ. Μειάφω. 'Ηλία Π. Βοντιερίδη.

ΠΟΙΗΜΑΤΑ. Κώστας Γαζίας, Ρήγας Γκόλφης.

Δ. Π. Τ. Φαινόμενα και Πράγματα ('Ο Ραλ λάκος στο Βόλο — Οι κακοκοκοκοράδες — Αίλουροι, πύθιοι και σκυλιά του 'Αργιούτη — Τό Ψυριωτάκι — 'Ο απόγονος των προγόνων του — Τό «'Αστυ»).

ΒΑΡΒΑΡΟΠΑΖΑΡΟ — Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ — ΦΟΝΗΠΑΖΑΡΟ ΒΔΟΜΑΔΙΑΤΙΚΟ — ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

DR. KARL. DIETERICH

Η ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ

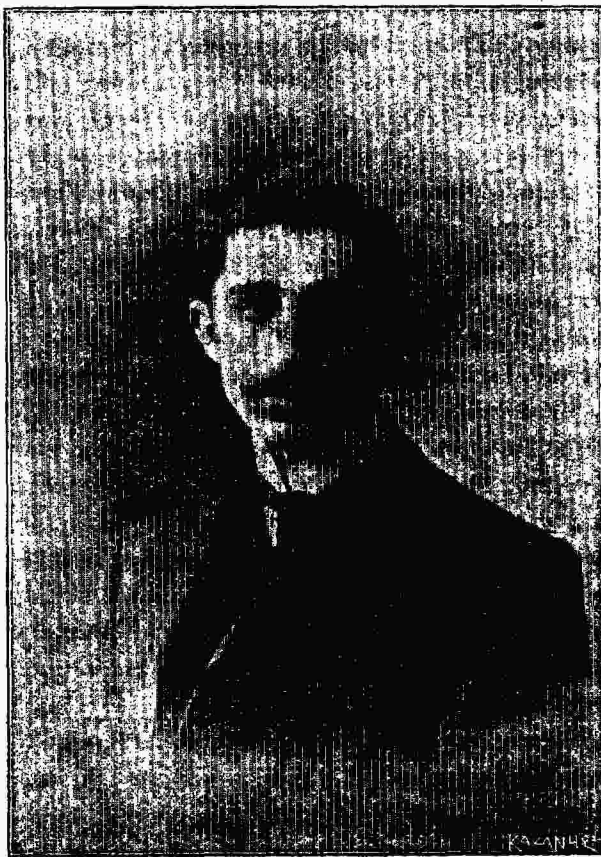
ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

«Τό «γνώθι σεαυτόν» είναι το πρώτο βήμα προς την καλλιτέρευσήν.»

Είναι μια χαρακτηριστική ειρωνία της τύχης και έχει μια βαθύτατη ψυχολογική σημασία το γεγονός ότι οι δύο λαοί της Ευρώπης οι οποίοι καυχώνται ότι κατάγονται απ' τους δύο μεγάλους πολιτισμένους λαούς της αρχαιότητας, οι 'Ιταλοί κ' οι νεοέλληνες, έχασαν αρκετό χρόνο ως που να έλευθερωθούν από τα δεσμά της πνευματικής επιρροής των προγόνων των, εκεί όπου αυτή απειλούσε να τους γίνει τυραννία. 'Η 'Ιταλία, ο αρχαιότερος λαός της δυτικής Ευρώπης, επέλευσε ακόμα με τα πνευματικά και γλωσσικά δεσμά του Λατινισμού, τον καιρό που οι Γάλλοι, 'Αγγλοι και Γερμανοί είχαν πια παραγάγει δική τους καθαρή εθνική φιλολογία· ή 'Ιταλική φιλολογία αρχίζει μόλις κατά το τέλος του δεκάτου τρίτου και στις αρχές του δεκάτου τετάρτου αιώνα, κ' είναι ως επί το πλείστον ιδιωματούχια· γιατί και κεί η γλώσσα του λαού επάλεψε πολύ με το λατινισμό, προ της τελειοτικής νίκης της.

'Εντελώς αντίστοιχη εικόνα μας παρουσιάζει στην ανατολική Ευρώπη η γέννηση της νεοελληνικής γλώσσας και φιλολογίας κ' η χρονολογική της

Η ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΤΟΥ «ΝΟΥΜΑ»

Δ. Π. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ

(Ρήγας Γκόλφης)

σχέση με τις γλώσσες και φιλολογίες των λοιπών λαών της ανατολικής Ευρώπης, των Σλαύων και Ρουμάνων. Κι' αν σκεφθούμε πως όλοι αυτοί οι λαοί μπήκαν στο φως του πολιτισμού πολύ αργότερα από τους λαούς της δυτικής Ευρώπης, πως η νεορούσικη γλώσσα μπαίνει στη φιλολογία και διώχνει την αρχαία σλαβική μόλις κατά τα τελευταία πενήντα χρόνια του δεκάτου ογδόου, ή δε σερβική μόλις κατά την αρχή του δεκάτου εννάτου αιώνα και ότι οι Ρουμάνοι ακόμα τα δεκαέξι τελευταία χρόνια του δεκάτου εννάτου αιώνα παλεύουν για τη διαμόρφωση της φιλολογικής των γλώσσας, δι' θά μας φανή καθόλου παράξενο πως οι Έλληνες, τους οποίους πιέζει το διπλό βάρος του βυζαντινισμού και του αρχαίου ελληνισμού όσον αφορά τη γλώσσα, ακόμα και σήμερα μάχονται για το γλωσσικό των εθνικό ιδανικό και μάλιστα μόλις εδώ και είκοσι χρόνια. 'Απ' όλα αυτά βλέπουμε πως βρίσκονται στην ίδια μοίρα με τους 'Ιταλούς· ότι για κείνους ήταν ο δέκατος τρίτος και δέκατος τέταρτος αιώνας, για τούτους είναι ο δέκατος εννάτος κι' ο είκοστός, αν λάβουμε βέβαια υπ' όψη μας την κατώτερη θέση της ανατολικής Ευρώπης ως προς τον πολιτισμό, και τη πολιτική

και εθνογραφική 'ασημότητα προ πάντων δι' τον πνευματικό διασπασμό των 'Ελλήνων.

Γιατί τα γεγονότα αυτά έκαμαν ώστε, ένα μικρό φύτρο μιας εθνικής γλώσσας και φιλολογίας το οποίο έφύτρωσε κατά το δέκατο έκτο αιώνα στη νήσο Κρήτη, να μη μπορέσει να αναπτυχθώ, μέσα στη θύελλα των κατόπι χρόνων κ' έτσι εξηγείται το πως μόλις σήμερα επαναλαμβάνονται οι τάσεις εκείνες.

'Απ' αυτό τον ιστορικό παραλληλισμό βγαίνουν δυο πράγματα για τους Έλληνες. Πρώτον, ότι δεν πρέπει ν' αποδοθώ, όπως και πράγματι έγινε, σε μιάν ιδιαίτερη κατώτερη πνευματική ανάπτυξη το ότι αργά εξέσπασεν ή πάλη για τον εθνικό τους πολιτισμό, και δεύτερο, ότι το ίδιο αποτέλεσμα και στις δύο περιπτώσεις πρέπει νάχη και την αυτήν αιτία.

'Ενας Ρωμανιστής έδωσε αρκετά ικανοποιητική απάντηση στο ζήτημα για ποιο λόγο ή λαϊκή φιλολογία στην 'Ιταλία άρχισε τόσο αργά. Τον βλέπει άφ' ενός στην έλλειψη μεγάλων περιληπτικών ιδεών και αισθημάτων και άφ' ετέρου στην τρανή υπεροχή του νεύ (της πνευματικής φιλολογίας) εις βάρος του αισθήματος και της φαντασίας. 'Οποιος δέ έχει αντιληφθώ την πνευματική τάση των βυζαντινών χρόνων δεν μπορεί να αμφιβάλλη ότι ή δικαιολογία που δόθηκεν άπάνω στο ζήτημα αυτό ισχύει επίσης και για τον 'Ελληνισμό, και τόσο περισσότερο πρέπει να ισχύη, όσο δυνατότερες είναι οι επιδράσεις του βυζαντινισμού στον πνευματικό βίο ενός λαού τον όποιον δεν χωρίζει από τον μεσαιωνά του καμιά αναγέννηση.

Τέλος ή πνευματική όμοιότητα του αρχαίου 'Ιταλισμού με τον νεοελληνισμό μας δίνει και τρίτο συμπέρασμα, ότι ή πνευματική επανάσταση της 'Ελλάδας, όπου την βλέπει ο προσεκτικός παρατηρητής και γνώστης των εσωτερικών σχέσεων της, έχει την ίδια σημασία για την ανατολική Ευρώπη, όσον άρραξ τον πολιτισμό, την όποιαν έχει για τη Δύση ή χειραφέτηση της 'Ιταλίας από το λατινικό της παρελθόν. Είναι το τελευταίο γεγονός της εθνικοποίησης των νοτιανατολικών Ευρωπαίων λαών και της χειραφέτησής των από το βυζαντινό μεσαιώνα. Γι' αυτό πρέπει κανείς να εξετάσθ από μια τέτια ύψηλή άποψη το ζήτημα αυτό, και ή επισκόπηση του κινήματος το όποιον γίνεται στο νεοελληνισμό εμπρός στα μάτια μας, θά κινήση πολύ το ενδιαφέρον του ιστορικώς μορφωμένου, άφου μάλιστα σ' αυτό το κίνημα μπορεί να εύρη ένα χειροπιαστό, έστω και μικρό παράδειγμα ιστορίας πολιτισμού. 'Η πάλη για ένα εθνικό πολιτισμό έχει πια ξεσπάση στην

* K. Vossler, στο περιοδικό για τη συγκριτική ιστορία των φιλολογιών. Νέα έκδοση 31, 51.

Ἑλλάδα ἂν ἔχῃ ἀποτελεσματικά, ὅμως σ' ὅλη τὴ γραμμὴ ἀρχίζοντας ἀπὸ τῆς γλώσσας ἀπλώθηκε διὰ τῆς κριτικῆς στὴ φιλολογία καὶ ἀπ' αὐτὴ στὴ κοινωνία καὶ σ' ἐκείνα τὰ συστατικά της μέρη τὰ ὁποῖα ἐχθρεύονται τῇ μόρφωσιν τῆς ἐθνικῆς συνείδησης. Πρῶτα πρῶτα φαίνεται ὅτι ξέσπασαν τὰ κύματα τῆς πάλης αὐτῆς στοὺς δυνατώτατους προμαχῶνες, σχολεῖο, ἐκκλησία καὶ πολιτεία· οἱ ἐνδείξεις δὲ ὅτι βάρυναν πάλι οἱ νεοῦλλοι μετὰ τὴν καρδιά τους τὴν φιλαρία γιὰ τὸν ἀρχαῖο πολιτισμὸν πολλαπλασιάζονται καὶ φαίνεται τώρα καθαρά ὅτι λαχταροῦν μίαν Ἑλλάδα ἀναγεννημένην.

Σ' ὅλες τὶς διαφορὰς ἐκδηλώσεις ἐνὸς ἐθνικοῦ ὀργανισμοῦ δὲν ὑπῆρχεν ὡς τώρα τίποτα ζωντανόν, ἀλλὰ παρασιτισμὸς καὶ κοκετταρία μετὰ ξένα χρυσὰ στολίδια. Ἡ γλώσσα μίμησις τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς, ἡ φιλολογία μίμησις τῆς Γαλλικῆς, τὸ πολίτευμα Βελγικόν, τὸ σχολεῖο μίμησις τοῦ Βρυαρχικοῦ καὶ τὸ σῶμα ποὺ ἔπρεπε νὰ σηκῶν ὅλο τὸ βῆρος αὐτοῦ τοῦ πολιτισμοῦ καταντούσε ἓνα δυσκολοῦστο μῖγμα Πατριαρχικοῦ Βαλκανισμοῦ, Βυζαντινοῦ ἁταξισμοῦ καὶ τουρκικῆς νωθρότητος. Αὕτη ἦταν ἡ εἰκόνα ἀπὸ τὴν ὁποία ἡ στραβωμένη ἀπὸ οὐλελληνισμὸν καὶ κλασσικὰ μορφωμένη Ἑυρώπη περιέμενε τὴν ἀναγέννησιν τῆς ἀρχαίας λαμπρότητος. Ἀπὸ παχυλὴ ἄγνοια τῆς ἱστορίας τῶν μεσαιωνικῶν καὶ τῶν Ἀλεξανδρινῶν χρόνων τῆς Ἑλλάδος πηδοῦσαν δυὸ χιλιάδες χρόνιαι πίσω καὶ ἐταῦτιζαν τὸ νεοελληνισμὸν μετὰ τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα· ζητοῦσαν ἢ τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα στὴν νῆα ἢ τὴν νῆαν στὴν ἀρχαία—μὰ μόνον ἀρχαιολόγοι καὶ φιλόλογοι ἐπισκέφτονταν τὴν χώραν, χωρὶς ὅμως νὰ ἐβρῇ καὶ σὲ κανέναν ἡ ἰδέα νὰ ζητήσῃ τὴν νῆαν Ἑλλάδα μέσα στὴ νῆαν· ἀλλὰ καὶ ζήτημα ἂν θὰ τὴν εὑρίσκε ἀφοῦ κανεὶς λόγος δὲν μπορούσε νὰ γίνῃ γιὰ μὴ πραγματικὴ ζωὴ ἀπάνω στὰ ἀρχαῖα εἰσέπια, ἐφ' ὅσον οἱ ἴδιοι οἱ Ἕλληνες προσπαθοῦσαν νὰ πείσουν τὸν ἑαυτοῦ τους καθὼς καὶ Ἑυρωπαῖοι φιλέλληνες αὐτοὺς, ὅτι μόνον ἡ θαυματουργὴ δύναμις τῆς ἀρχαιότητος μπορούσε νὰ τοὺς ἐμπνεύσῃ νῆαν ζωὴ. Ἔτσι ἐκείνον καὶ προσπαθοῦσαν νὰ ἐπωφεληθοῦν ὅχι μόνον ἀπὸ τὰ ἔχνη τῆς ἀρχαιότητος τὰ ὁποῖα ὑπῆρχαν, καὶ ζήτημα εἶναι ἂν ὑπῆρχαν, στὴ νῆαν τῶν ὑπαρξῶν, ἀλλὰ καὶ ἀπ' τὰ ἐξωτερικὰ γνωρίσματα αὐτῆς· δηλαδὴ, ὀνόματα τόπων, χωρὶν καὶ προσώπων ἀρχαιοποιήθηκαν, νεώτεροι πολιτικοὶ καὶ νομικοὶ θεοὶ ὀνομάστηκαν μ' ἀνάλογα ἀρχαῖα ὀνόματα— μετὰ λίγα λόγια ἐνόμιζαν ὅτι μετὰ ἀρχαιοπρεπὲς πασάλεμα μπορούσαν νὰ γελάσουν καὶ τὸν ἑαυτοῦ τους καὶ τοὺς ξένους ὅσον ἀφορᾷ τὴν ξὴν καταγωγὴν τῶν περισσώτερων συστατικῶν τοῦ νεοελληνικοῦ πολιτισμοῦ. Κ' ἔτσι πῆρε ἡ νεοελληνικὴ πολιτεία ἓνα ψεύτικο καὶ τεχνητὸ χαρακτῆρα, ὁποῖος τὴν ἔφερε στὸν ψευδοπολιτισμὸν καὶ στὴν ἐσωτερικὴ ἀπομάκρυνσιν ἀπὸ τῆς νεώτερης Ἑυρώπης, ἀπὸ τὸ πνεῦμα τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ ἀπὸ τῆς πραγματικῆς ἀνάγκης τῆς ζωῆς τῆς. Κι' αὐτὸ συνετέλεσε ὥστε, τὸν ἑλληνισμὸν ποὺ μὴ φορᾷ ἦταν ὁ πρῶτος πνευματικὸς παράγοντας στὰ Βαλκανικὰ κράτη, νὰ τὸν παραγκωνίσουν καὶ τὸν ὑπερεπέρησουν νεώτεροι λαοί, χωρὶς νὰ εἶναι καθόλου ἐξυπνότεροί του ἀλλὰ μετὰ τὸ νὰ ἔχουν τὴν χαρὰ τῆς ζωῆς καὶ τοῦ παρόντος, καθὼς οἱ Ρουμῶνες καὶ οἱ Βούλγαροι. Ἔτσι ἄρχισε τὴν ἐπίδρασίν της ἡ κατὰ ἐνὸς προγονικοῦ πολιτισμοῦ τὸν ὁποῖον παρεξήγησαν.

Σ' αὐτὴ τὴν ὀλέθρια αὐταπάτην ἔμειναν ἴσα μετὰ τὸ 800 ἔτος τοῦ δεκάτου ἐνάτου αἰῶνα, ἐκτός ἀπὸ λίγες ἐντιμὲς ἐξαιρέσεις ποὺ πέρασαν χωρὶς νὰ ἀφήσουν καὶ τὰ ἔχνη τῶν. Ὑστερα ὅμως ἄρχισε σιγὰ

σιγὰ νὰ γίνεταί κάποια ἀναμορφωτικὴ κίνησις ἡ ὁποία μεγαλύνει ὁλοένα, μάλιστα τὰ τελευταῖα δεκάπεντε χρόνια, καὶ δείχνει ὁλοφάνερα πῶς τώρα στὴν Ἑλλάδα ἀρχίζει νὰ λάμπῃ ἡν ὅχι ὁ ἥλιος τοῦ Ὀμήρου, ὅμως ὁ ἥλιος τοῦ νεώτερου Ἑυρωπαϊκοῦ πνεύματος.

Πρῶτα πρῶτα καὶ πρὸ σφοδρᾶς ἐξέσπασε ἡ πάλη γιὰ τὸν ἐθνικὸν περὶ λόγον. Στὴν ποίησιν εἶχαν ἀφίση ἀνεύχλητη τὴν γλώσσαν τοῦ λαοῦ καὶ σιωπηλὰ συμφωνοῦσαν στὸ ζήτημα αὐτό, ὅταν στὴν ἀρχὴ τοῦ 800 ἔτους μερικοὶ νέοι ποιηταὶ ἀντιπαρέταξαν τὴν γλώσσαν τοῦ λαοῦ ὡς τὴν ἀληθινὴν πηγὴν τῆς τέχνης στὴν ἀκαδημαϊκοκλασσικὴ τάσιν ἡ ὁποία ὡς τότε ἀκόμα κυριαρχοῦσε στὴ τέχνη. Οἱ γραμμαιτισμένοι οἱ ὁποῖοι θαρροῦσαν ὅτι ἦσαν φύλακες τῆς ἱερῆς γλώσσας τῶν προγόνων τῶν καὶ ἐφαντάζονταν ὅτι ἔγραφαν ἀρχαῖα ἑλληνικά, ἡν καὶ ἡ γλώσσα τῶν ἦσαν ἢ πρὸ βάρβαρη ποὺ μπορούσε κανεὶς νὰ σκεφθῇ ἔμειναν ἀπαθείς καὶ ἡσυχοὶ ἀπέναντι σ' αὐτοὺς τοὺς ἀλλοκότους, οἱ ὁποῖοι βίβλια δὲν μπορούσαν τόσο εὐκόλῃ νὰ εἰσβάλλουν στὸ κράτος τῶν. Τότε φάνηκε τὴν ἀνοιξὴ τοῦ 1888 ἓνα βιβλίον γραμμένον στὴ δημοτικὴ γλώσσᾳ ἀπὸ τὸν Ἕλληνα Γεώργιον Ψυχάρην, τὸ ὁποῖο μετὰ πολὺ σάτυρα εἰδείξε τοὺς Ἕλληνες τὶς γλωσσικὰς ἀνοησίας τῶν καὶ τοὺς ἔδωκε μετὰ ἐλαφρὸν φλύαρον τόνον ἱστορικὰ γλωσσικὰ μαθήματα. Τὸ βιβλίον τοῦτο ἐκίνησε μεγάλῃ ἀγανάκτησιν τὸν κύκλον τῶν «γραμματισμένων» Ρωμιῶν. Ὁ συγγραφεὺς ἦν καὶ ἀναγνωρισμένος σοφὸς καὶ γαμπρὸς τοῦ Ἐρνέστου Ρενάν, στιγμιατίστηκε ὡς ἀμόρφωτος καὶ προδότης τοῦ ἔθνους καὶ ἀκόμα σήμερα θεωρεῖται ἀπὸ τοὺς κοινούς Ρωμιούς ὡς μισητότατος ἄνθρωπος, ὡς αἰρετικὸς καθὼς ὁ Τολστόν στὴ Ρουσία. Στους λίγους ὅμως πράγματι ἐξυπνοὺς εἶχε τὸ βιβλίον ἐλευθερωτικὴν ἐπίδρασιν· ἦταν ὅταν νῆαυγεν ἀπὸ τὴν καρδίαν τοῦ λαοῦ ἓνα μεγάλο βῆρος. Παντοῦ ἄρχισε νὰ πρασινίξῃ· μικρὸς ἀριθμὸς νεαρῶν συγγραφέων μετὰ ἀρετὸν τάλαντον ἐπάσχισε νὰ ἐφαρμόσῃ τὸ παράδειγμα τοῦ Δασκάλου στὴν πράξιν, καὶ ἔτσι ἡ γλώσσα τοῦ λαοῦ ἄρχισε νὰ κινή τὰ φτερά της στὴν φιλολογίαν μετὰ πειρὰ μικρὰ δηγήματα βγαλμένα ἀπ' τὴν ζωὴν τοῦ λαοῦ. Ἀς ἀναφέρωμε ἔδω πέρα μόνον τὰ ὀνόματα τοῦ Ἐφταλιώτη, Καρκαβίτσα, Δροσίνης καὶ Παλαμά, οἱ ὁποῖοι πρῶτοι ἀνακάλυψαν τὴν ψυχὴν τοῦ λαοῦ.

(Μετάφρ. Α. Δ. καὶ Ζ. Χ.)

(Ἀκολουθεῖ)

δὲν ἔκαμε ὅλ' αὐτὰ ποὺ ἔπρεπε νὰ κάμῃ αὐτὸ δὲ φταίει οὔτε ὁ Καποδίστριας, οὔτε ὁ Βασιλεὺς Ὀθων οὔτε ὁ Γεώργιος.... Ἐμεῖς ἴδιοι οἱ Ἕλληνες φταίμε σ' ὅλα ἀπ' τὴν ἀρχὴν χαράξαμε ψεύτικους δρόμους καὶ ἀντὶ νὰ προσπαθοῦμε τὰ τοὺς ἀφήσουμε μπερδεύματα πρὸς πολὺ καὶ τὰ χάνομε. Κυνηγήσαμε ἀπὸ μὴν ἀνέφικτες θεωρίας, ἐνῶ τὸ πεδὶον τῆς προόδου ἦταν ἐμπρὸς μας ἀνοιχτό καὶ πλατύ· προτιμήσαμε τὸ θόρυβον μὴς ἀκατάπαυστης γυρίνας ἀπὸ τὸν καρποφόρον ψιθύρον τῆς δραστηριότητος· ἔπρεπε νὰ μοιάζουμε μετὰ ἐργατικά μυρμήκια καὶ ἀντὶ τούτου καταστήσαμε τσιτσίκια.....».

— Οἱ ἐκλογικοὶ ἀγῶνες, ἔλεγε κάποιος, εἶναι οἱ προκριματικοὶ (ὁ Θεὸς νὰ μᾶς συγχωρήσῃ γιὰ τὴν λέξιν!) τῶν Ὀλυμπιακῶν. Ἀν πιστεύει σ' αὐτοὺς ὁ Παλλάκος, δὲν μπορεῖ νὰ νικηρῇ τὸ Ὀλυμπιονίκης ἢ δὲ λάβει μέρος καὶ στοὺς Ὀλυμπιακοὺς.

— Δυὸ μεγάλοι ἄντρες διατρέχουν τὴν Ἑλλάδα καὶ κατηχοῦν τὰ πλῆθη· ὁ Παλλάκος τὴν Ἀνατολικὴν Ἑλλάδα καὶ ὁ Κουρούπης τὴν Δυτικὴν.

— Καὶ οἱ δυὸ κάνουν τὶς διαλέξεις τοὺς· ὁ ἓνας γιὰ τὸ κορδόνι καὶ ὁ ἄλλος γιὰ τὸ ἄμυστον τῆς ζωῆς.

— Ὁ κ. Μπάμπης Ἀννίνος μίλησε στὸν «Παρνασσόν» γιὰ τὸ ἐσῶλλον τῶν Εἰσαγγελέων, ἔκανε δηλ. τὸ μνημόσυνο τῆς χρυσῆς ἐκείνης ἐποχῆς ποὺ μ' ἓνα καλαμπουράκι βαφτιζότανε κανεὶς λόγιος. Ὁ Μπάμπης ἔκανε πολλὰ καλαμπούρια γι' αὐτὸ εἶπαν καὶ ὁ ἀρχιδόγιος τῆς ἐποχῆς.

ΟΙ ΣΚΙΕΣ ΜΟΥ

(Μ' αὐτὸν τὸν τίτλον ἔγραψεν ὁ ἑνὶς τόμος, καλλιτεχνικὰ τυπωμένος, τὰ ποιήματά του ὁ κ. Δ. Τάνταλίδης, ἓνας ἀπὸ τοὺς φανατικώτερους δημοτικιστάδας τῆς Ἰσολῆς. Γιὰ τὰ ποιήματα τοῦ ἀγαπητοῦ μᾶς φίλου θὰ γράφει ὅτι πρέπει σ' ἄλλο φύλλον τοῦ «Νουμά». Σήμερον παίρνουμε ἀπὸ τὸ βιβλίον τοῦ τρία ποιήματάκια καὶ τὰ προσφέρουμε στοὺς ἀναγνώστες μας γιὰ δείγμα.)

ΣΥΧΩΡΙΟ

Περὶ φανὴν περνοῦσες στὸ λειβάδι...
Εἰκόνα τῆς Ἀλήθειας τραγικὴ!
Ξεχώριζες μέσ' στὸ βουλο κοπάδι...
μέσ' στὴ μορφή μορφῆ μοναδική!

Στὸ διάβα σου, οἱ γύφτοι μετὰ πᾶντι
σ' ἀδειάζανε ὅχις μέσ' στὴν ποδιά...
πληθαίνανε! καὶ κύτταζες τὰ στέγνια...
περὶ φανὴν! σὶὰ χεῖλι... τσιμουδιά!

Σὲ βλέπω στὴν ψηλὴν τώρα τὴν ῥάχη...
Εἰκόνα τῆς Ἀγάπης τραγικὴ!
Περὶ φανὴν διαβαίνεις καὶ μονάχη...
ἀπόκοσμη σκιά μαρτυρικὴ!

Καὶ οἰχνοῦνται τὸ βλέμμα στὸ λειβάδι,
ἀδειάζεις τὴν γεμάτην σου ποδιά...
καὶ φαίνεις μ' ἄσπρα κρόνα τὸ κοπάδι!
συχώριο! ἀπ' τὴν ἀγνὴν σου τὴν καρδιά!...

ΜΙΚΡΗ ΑΠΟΦΑΣΗ

Μικρὴ ἀπόφασις τὸ πῆρα
στὴ γκρεμισμένην μου καρδιά,
καὶ ἡ μελαγχολικὴ μου λύρα
πρὸς δὲ θὰ βγάλῃ τσιμουδιά...

Φουρτούνα γκρέμισε τὸ βράχο...
μείναν χαλίκια σκορπιστά
καὶ ἐν' ἀπαλὸν κῆμα μονάχο
ποὺ τὰ φιλεῖ μουρμουριστά...

Καὶ τώρα;... Τώρα σὰ φεγγάρι
ποὺ χυνοπωροῖν βραδιά
σκορπάει τὴν ξανθὴν του χάριν
μέσ' στοῦ γαλοῦ τὴν ἀμμουδιά,

Καὶ ἡ ξανθὴ ἀνάμνησίς της,
στὴ γκρεμισμένην μου καρδιά
θὰ φέγγῃ μετὰ τὴν ποίησίν της,
... χωρὶς νὰ βγάλῃ τσιμουδιά!...

Η ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ

Τῆς γλυκεῆς τῆς μορφῆς τελευταῖο σημάδι
στὸ καρφὶ καρτερῶ, σύντροφός σου κρυφῶς
στὸ πικρὸ καὶ θλιμμένο τῆς νύχτας σκοτάδι
καὶ στῆς μέρας τὸ ἄσπρο γελοῦμενον φῶς.

Εἶμαι καὶ ἀπ' τὸ Χάρο στὴ γῆ γλυτωμένο
ποὺ μ' ἀγάπη γλυκεῖα ξεχασμένη ἀντηχεῖ...
Στὰ φτερά τοῦ φωτός τὰ λαφύρα μισεμένο
ἓνα κῆμα ζωῆς μετὰ κρῆματι ψυχῇ!...

Μετὰ τὰ μάτι' ἀνοιχτά καὶ μ' ἀκοίμητο χάδι
παντοῦ πάντα σὲ βλέπει ὁ νοῦς μου ὁ σοφός...
στὸ πικρὸ καὶ θλιμμένο τῆς νύχτας σκοτάδι
καὶ στῆς μέρας τὸ ἄσπρο γελοῦμενον φῶς.

Κι' ὅταν ὕπνος χυθῇ στὰ κλειστά βλέφαρά σου,
μετὰ φτεροῦγισμα, τότε, κρυφὸ καὶ ἀπαλὸ

* Σ' ἓνα τέτοιο ἄρθρον ποὺ δημοσίευσεν ἡ «Νέα ἡμέρα» τῆς Τεργέστης τὸ 1867, ἀναφέρεται: «Ἀν' ἡ χώρα μας